

Civil olydnad riktar sig åt andra håll än protest - Om postprotest och komposition

Protest och postprotest skapar olika kompositioner. Protesten vänder sig mot. Protesten placerar sig själv mitt emot det den är emot.

Nejet riktas mot något som därmed görs till ett Ja.

Protesten vänder sig mot en regering, mot dess beslut och verksamhet. Regeringen pekas ut som subjektet, som den som vill något. Protesten gör därmed sig själv till den som inte vill (det som regeringen vill).

Protesten producerar en riktning in mot ett center. Därmed komponerar protesten en huvudperson, den egentliga aktören, den som agerar, den som borde agera annorlunda. Protesten vänder sig bort från andra aktörer, bort från befrielsegrupper. På så sätt osynliggörs dessa aktörer. Protesten komponerar med sitt riktande ett visuellt kamouflage som döljer möjligheten till befrielse.

Civil olydnad möter protester

Civil olydnad riktar sig åt andra håll än protesten. Civil olydnad i tradition från Gandhi och postprotest genomför sitt mål. Gandhi utvann saltkorn. Medborgarrättsrörelsen bröt apartheid genom att gå in och sätta sig på segregerade restauranger, genom sit-ins. Plogbillar avrustar vapen.

Civil olydnad genomför. Då dyker det snabbt upp protestgrupper: vakter, polis och åklagare. Dessa protesterar mot det som civil olydnad genomför. De skyndar till för att hindra och protestera. De försöker stoppa verksamheten genom gripanden, rättegångar och fängelse. De komponerar sig själva runt olydnaden. De blir med i kompositionen av motstånd. När de vänder sig mot civil olydnad placerar de civil olydnad i centrum.

Med Plogbillsaktion Gevärshuset hamrade jag på två carlgustaf granatgevär i Eskilstuna så dessa blev skrot. Granatgeväret blev därmed viktiga aktörer i kompositionen av ickevåld. De trasiga gevären bygger och komponerar ickevåld

tillsammans med oss: först på vapenstället i fabriken, senare bland bevisen, i utredningen och under rättegången.

Vid rättegången plockar åklagaren fram gevären som bevis. Åklagaren bevisar att vi faktiskt lyckats avrusta vapnen. Genom att tillkalla vakter och polis som vittnen bevisar åklagaren att vi är subjekt. Det är vi som avrustat vapen. Domaren höll med. I slutet av rättegången förklarade domaren oss ansvariga för avrustningen.

- Ursäkta domare, du var ju också med!

Per Herngren

2014 04 17, version 0.1

Utkast för boken Mode & Motstånd av Otto von Busch och Per Herngren (Korpen 2016).

Komponera - ta sig ur fixering vid aktionen

Motstånd är att komponera, att precis som musiker och konstnärer ta isär, flytta och sätta ihop. Civil olydnad är att skapa kompositioner. Olydnaden förvandlas till musik. Politik blir konst.

Min bild av plogbillsaktioner och Hope & Resistance är att vi redan på slutet av åttitotalet blev bra på att organisera. Vi byggde upp en väl fungerande organisation. Organisation i betydelsen organ med olika funktioner. Men vi glömde komponerandet. Vi tänkte inte så mycket på hur vi kunde komponera saker, händelser och gemenskaper så de stärkte varandra.

Vår relation till motpart, till varandra, till andra folkrörelser är avgörande för motståndet. Hur vi komponerar dessa relationer är minst lika avgörande som en effektiv organisation. De franska filosoferna Gilles Deleuze och Felix

Guattari menar att kompositionen är viktigare än organisationen:

“It is a question not of organization but of composition; not of development or differentiation but of movement and rest, speed and slowness”.(1)

Gilles Deleuze, Felix Guattari, A Thousand Plateaus capitalism and schizophrenia, 1987, original 1980, p 255.

Politisk förändring är inte att sätta ihop statiska legobitar. Politiskt motstånd sätter fart på saker. Eller så får vi dem att sakta ner. Stanna upp. Platser och saker sätter dessutom fart på oss, eller så får de oss att stanna upp.

Deleuze och Guattari visar hur rörelse, vila, hastighet och långsamhet både komponerar och bildar kompositioner.

Motstånd blir därmed inte bara aktioner, rättegångar och fängelse. Det blir även relationen till boende, resor, promenader, fika, festivaler.

Välkomna motståndare

Och hur vi bjuder in våra motståndare. Motståndets motståndare, andra maktordningar, är med och komponerar befrielsen.

Gandhi menade att det var avgörande för den politiska förändringen att inte komponera motståndet som Vi och Dom. Civil olydnad som pekar ut oss som de goda och de andra som problemet skapar en helt annan komposition än sårbara möten. Sårbara möten med andra parter som också är intrasslade i våld och förtryck.

När vi stöter bort våra motståndare bygger vi andra kompositioner, andra samhällen, än när vi välkomnar dem.

Kompositionen gör små detaljer viktiga. Små saker under civil olydnad; som vår omsorg till våra motståndare; vem vi pratar med och vem vi inte pratar med; kan ändra meningen med aktionen.

Otto. För mig finns det något affirmativt i att tänka kompositioner och hacking; att alla som befinner sig i ett system kan vara delaktiga i att förändra ordningen eller ordnandet, men också att vi faktiskt kan förändra

kompositionens tonart med, från en tonart präglad av rädsla och förtvivlan till en tonart av omsorg och hopp. Den som spelar "falskt" i kompositionen, kan vara den som leder över de andra till att testa denna nya skala.

Texten är utkast för boken *Mode och motstånd* av Otto von Busch och Per Herngren (Korpen, 2016).

Fotnot

(1) Gilles Deleuze, Felix Guattari, *A Thousand Plateaus capitalism and schizophrenia*, The University of Minnesota Press, 1987, original 1980, p 255.